

schend geloofsstandpunt.’ Ten tweede door ‘een heldere, onbevangen oriëntering’, de lezer aangeboden in bijvoorbeeld overzichten van recente literatuur op een bepaald vakgebied. Ten derde door ‘het streven naar concreetheid in den zin van het trekken van conclusies, van oordeel.’⁴⁷ De onafhankelijkheid wordt bij herhaling benadrukt, maar de kanttekening wordt gemaakt dat *Het Kouter*, wil het de voornoemde rol vervullen, niet moet terugschrikken voor stellingname. De tekorten van de eerste jaargang worden onverbloemd opgesomd: het weinig benutten van de rubriek *Actueel*; ‘de geringe medewerking van zoogen. rechts’; een tekort aan artikelen gericht op jongeren etc. Ter onderstreping van de goede voornemens worden de eisen voor een artikel in *Het Kouter* opgesomd, waarbij opvalt: ‘het moet nergens alleen negatief zijn [...] maar een positief ideaal stellen.’⁴⁸ Er wordt in dankbaarheid gesproken over een lezersaantal (of dit hetzelfde is als betalende abonnees is niet duidelijk) van ‘tegen de duizend’.

Enige onderwerpen en artikelen

De tweede jaargang telde 50 artikelen. Na categorisering van de artikelen lijkt er een groei van het aantal artikelen met een theologische strekking te zijn. Dit geldt evenzeer voor de artikelen met betrekking op wetenschap en universiteit, maar dit komt uiteraard vooral door het themanummer (zes artikelen). De genoemde theologische strekking houdt tot zes maal toe in dat een aflevering van *Het Kouter* opent met een meditatie, een korte overdenking van (doorgaans) een bijbeltekst.⁴⁹ In de hierop volgende jaargangen van *Het Kouter* werd steeds vaker gekozen voor één of meerdere gedichten ter opening van een afzonderlijke aflevering.

Opvallend zijn vier artikelen van P.J. Waardenburg (1886-1979), oogarts en geneticus, die, waarschijnlijk op verzoek van de redactie, voor *Het Kouter* in een tweeluik (‘Actuele rasvragen biologisch toegelicht’ en ‘Ras en cultuur’) ingaat op de grote belangstelling – in Duitsland en daarbuiten – voor de zogenaamde rassenleer. Hij doet dit in uitgebreide artikelen, waarin de biologische, culturele en ideologische aspecten grondig worden benoemd en onderscheiden.⁵⁰ Pas verschenen literatuur wordt besproken waarbij Waardenburg onderscheid maakt tussen ‘smaadliteratuur’ die eigenlijk bij voorbaat gemeden moet worden en als wetenschappelijk bedoelde boeken, die dat volgens de auteur bij zorgvuldige lezing niet blijken te zijn.⁵¹ Dat betekent niet dat Waardenburg de genetica van de rassenleer en de ‘craniologie of schedelleer’ onwetenschappelijk vindt. Ook in Nederland zijn er duidelijk verschillende varianten, zoals de ‘Volendammers, die de ongewone combinatie van een lang gezicht en korten schedel vertoonen, die zich

⁴⁷ HK 2 (1937), 2-4.

⁴⁸ De eisen kort samengevat: maximaal 16 pagina’s; niet louter beschrijvend; analytisch tot aan de grondvragen; diepgravend maar zonder beperkingen voor de geïnteresseerde lezer. HK 2 (1937), 6.

⁴⁹ Door Van Holk, J. de Graaf, Wiardi Beckman, J.F. van Royen en A.R. de Jong.

⁵⁰ HK 2 (1937), 177-198, 212-219 (‘Actuele rasvragen biologisch toegelicht’ I en II), 383-395, 448-459 (‘Ras en cultuur’, I en II).

⁵¹ HK 2 (1937), 179.